

تیاکح ود

ینورزاک هللاتیا موحرم دیلقت

دندوب یردقلا لیلج ملع یلیخ .دندوب [1]ینورزاک یاقآ موحرم دزی گرزب یاملع زا دنک تدمحر ادخ هک ادتبا نآ رد دندوب ناهفصا هزوح دیتاسا زا هکلب دزی هزوح مهم دیتاسا زا و مهم تاداس زا ناشیا !دندوب یلیخ اج نآ رد املع ؟تسیک دعتجم دزی رد هک مدیسرپ نامداتسا زا .دندواوخی سرد اج نآ رد .ینورزاک یاقآ دشاب رگا ،دنتفگ روط نیا .تسا ینورزاک یاقآ دشاب رگا :دندومرف

دنک ناشتدمحر ادخ- مدهتجم دنیوگب دنتساوخی م،دوب ینورزاک یاقآ شپ یتقو کی نم تقو نآ -دوب حیللم ناشیاهفرح یلیخ

یلو یه منک هعجارم مورب مشاب هتشاد لاح ،دونشب مشوگ ،دنیبب ممشچ رگا نم هک دنتفگی م لاح ،دنیبب ممشچ رگا ،دنک ناشتدمحر ادخ ،هلب ینعی یه .دنتفگی م گنشق یلیخ ار یه نیا ،مراد لاح هن ،دونشی م مشوگ هن ،دنیبب ممشچ هن دنتفگی م دعب !یه منک هعجارم مشاب هتشاد رفن دنچ نیب طایتحا ای دیلقت - ،منکی دیلقت نم دنیوگب دنتساوخی م ؟متسه دعتجم نم سپ دیوگی م «یه» هک تسا یسک الاح روظنم .دندک دیلقت هک ناشدوخ هب دندادی مزاج ینعی-دندرکی م دناوتیمن میوگب میناوتی م ایآ ،درادن ار شلاح ،درادن ار یه نیا یلو منکب ار اهراک نیا رگا هک ؟دشاب دلقم

درگاش زایناهبهب دیحو دیلقت درگاش

هب هدرک عوچر داتسا هک یدراوم زا هک دنتفگی م رب نم یالاب ینیئان یاقآ موحرم دندومرفی م اقاآح اهزیچ یضعب آلثم اما هدوب دعتجم هک نیا اب دیتاسا و عجارم هک هتشاد هقباس- شدرگاش یاوتف هب هدرک عوچر داتسا هک ییاهاج زا دنتفگی م ینیئان یاقآ موحرم -هدرکی م هشدخ و هدوب هدمآ شپ یناهبهب دیحو موحرم راصعا یاهقف نیرتگرزب هب دوشی م طوبرم شدرگاش درگاش یاوتف

هدش ریپ و هتفر الاب یلیخ ناشنس هک ینامز .تسا هدوب یسک هچ یناهبهب دیحو هک تسا مولعم دراو .دنتفر دیحو ناشداتسا لزنم هب دعب و هتفر الابرک ترایز هب مولعلارحب دیس موحرم ،دندوب یداتسا قح رگا تفگی م دیحو هک -دندرکی م لقن ار شتامدقم هک- دندیسوب ار دیحو یوناز و دندش دیس زا دیحو ،هدوب مه رهظ کی دزن .دندوب هتسشن و هدوب هدیسوب ناشیا یلو متشاذگی م دندوب لاکشا نم دیوگی م دیس ؟ریخ ای دینادی م زیاج دنزیرب چنرب رد ار شمشک امش هک دندسرپی م مه دیس و هدوب دیس درگاش هک اعطال فشاک رفعج خیش .دندادی م زیاج ام رفعج خیش اما منکی م یاقآ .دینک تسرد ،دینک تسرد هک نوردنا هب دز ادص دیحو هک دنتفگی م .تسا هدوب دیحو درگاش دیحو داتسا .تسا هدرک عوچر شدرگاش درگاش یاوتف هب داتسا اجنیا هک دنتفگی م ینیئان دنک ناشتدمحر ادخ .اعطال فشاک رفعج خیش مه درگاش درگاش ،تسا یناهبهب

ه ب ی طارش کی رد و دّل ق ی لاح نی ع رد دشاب ده تجم یسک درادن ی ع نام هک تسا تاع جارم نی ا زاروطنم
[2]. دنادیم شدوخ هک ی ط یارش ره اب دنکیم هع جارم یرگیدی اوتف

رد دزی ی نی د هتسجرب ناملاع زا دمحم دیس ازریم دنزرف ی نورزاک دمحم یلع دیس ازریم هللا تیآ [1]
دشاب یم یرمق مه دراهچ هدس.

و ی بدا و ی گ نهرف هنی ش ی ی اراد و دزی یاه هداوناخ نی رت لی صا و نی رت نهک زا ی نورزاک نادناخ
دوب دزی فورعم راجت زا راجتلا مظان قداص دمحم موحرم هدا زرتخ، ی نورزاک هللا تیآ ردپ. دندوب یراجت
رفعج دیس دنزرف، مگی ب همطاف ی ب ی ناشردام و هنام یقاب دزی رد وا زا یدایز تافوقوم هک
، دوب رادروخرب یا هژی و لئاضف و یقالخا تانکس زا و مرتحم رایسب یا هیولع ی نورزاک

رد ار یوزوح مولع ی تامدقم تالی صحت. دش دلوتم دزی رد ق 1317 لاس رد گرزب ملع و ی ناحور نی ا
هللا تیآ و ی ق دنج بل ی سردم یلع دیس ری م جاح ی مطعلا هللا تیآ نوچ ی ناگرزب رضحم رد و شه اگدار
خیش جاح دزن ار تمکح و نافرع، یراوزبس می کح هموطنم حرش و درک زاغآ ی مدنگ غاب نی سح دیس جاح
ت. تفرگارف یدزی اضرمالغ

رد ی نورزاک هللا تیآ. دومن یم تفللاخم ردپ اما تفرگ ناهفصا هزوح هب تمیزع یارب میمصت هاگنآ
دندوبن قفاوم نادنچ ناهفصا هب نم نتفر اب مردپ موحرم: «دنیامرف یم هراب نی ا

نم: دندومرف راوگرزب نآ. متشاذگ نیام رد یدزی اضرمالغ خیش جاح هللا تیآ موحرم اب ار مرطن نم
هوکش ی دابآ یلع ات ناهفصا دصق هب ماحنارس. میامن بلج ار ناتردپ تیاضر منک یم شالت
اطایح ار مزامن و متسه دابآ یلع رد نم: متفگ خیش جاح موحرم هب و مدرک فقوط اچنآ رد و هتفر
دیامن سکع نم نم هب ار مردپ ی ع طق تیاضر امش ات مناوخ یم عمج

نتفر دصق و دشاب یم دع تسم و نیدتم یا هبلط امش هدا ز اقآ: دندومرف و دنتفر مردپ دزن موحرم نآ
ار مردپ تیاضر دوب هنوگره و دشاب یم امش هزاجا رطتنم دابآ یلع رد نونکا مه و دراد ار ناهفصا هب
«مداد همادا ناهفصا هب دوخ رفس هب مامت یلاحشوخ اب مه نم و دندومن لق تنم نم هب

درک تمیزع ناهفصا هب رفسود یط دوخ تالی صحت لی مکت و لی صحت همادا روطنم هب نآ زا سپ

هه تدم هب عومجم رد هک دیماچنا لوط هب لاس تفه تدم هب مود رفس و لاس هس تدم هب لوا رفس
دمحم خیش جاح و یدابآ فجن یلع دیس جاح: هلمج زا راید نآ گرزب نادنمشناد و عاملع دزن لاس
ذملت یزج هللا تیآ، یناسارخ دمحا ازریم جاح، ملع قداص دمحم جاح، نیقارعلال دیس هللا تیآ، می کح
نادرگاش زا و ییاردص تمکح وءاشم هفسلف رد ملسم داتسا و تسج ار یرفاو یاه هره ب و مدرک
دومن یط ار داهتجا یلاع جرادم و دش یناسارخ دمحم ازریم هزاوآرپ

و هتشون ناشی ا داهتجارب ینبم یلصفم اتبس ن هزاجا یه اش دجسم اضرمحم خیش جاح هللا تیآ
، داد رارق دیات دروم ار شلصف بتارم

مارح ناشیارب ار دیلقت یراتشون رد یناهفصا نسحلاوبا دیس موحرم عیش ت گرزب و رادمان عجرم
دندوتس ار ناشی ا یقالخا لیاضف و یملع تالامک زین دیتاسا رگید و هتسناد

و سردم اضرمحم خیش، یدزی یرئاح میرکلادبع خیش جاح موحرم، نیقارعلال دیس موحرم زا نی چمه
هللا حور دیس هللا تیآ موحرم اب نارود نی ا رد وا. دومن تفایرد ار یداهتجا تازاجا زین یشاک دنوخ

دوب هرج مه و هرود مه یم تاخ

هب و داد لی کشت یعیسو یسررد هزوح یلصم هسردم رد و تشگزاب دزی هب ینورزاک هللا تیآ هاگنآ و شرورپ اریدایز بالاط و درامگ تمه هفسلف و قطنم، ریسفت، لوصا، هقف، تامدقم سیردت، دومن تیبرت.

دوب یلاع شنایب تردق تفرگ یم ناحتما هتفه ره درک یم یفاکشوم قیقدا ار لئاسم سیردت رد وادنشاب وگخساپ نیلصحم تشادراظتنا تبسن نامه هب و درک یم سیردت اویش رایسب.

نایب نینچ اه هزوح ریاس رد هک درک یم حرطا اریدیج بلاطم لوقعم و تمکح لوصا و هقف رد ناشیا کرد ار ینورزاک ضیفرپ رضحم و دنراد روضح رضاح لاح رد هک ییاملع و نویناحور زا یرایسب. دش یم نادراد زاین ینورزاک دننامه رفن کی هب دزی هیملع هزوح رضاح لاح رد هک دنا هدیقع نیا رب دنا هدرک.

دمحم یلع دیس جاح، یقودص دمحم دیهش مالساجج و تایآ تارضح نوچ یگرزب نادنمشناد و ناملاع نسح ازریم جاح، یمولع دومحم خیش جاح، یدیعیس ربکا یلع خیش، یریزو دمحم یلع دیس، دنبقالع یم رامش هب یو نادرگاش زا دزی رضاعم یاملع زا رگید یرایسب و، یسرمد اضریلع دیس، یفاق، دنبتفر.

یم ملسم داتسا و لک داتسا ار وایرایسب و بوسحم نیحللص و ءاملع زا دجب ینورزاک موحرم هعلاطم و سرد هب و تشاد هناملاع یراقو و هنافراع یتبیه، دیشیدنا یم هنامیکح وادن تسناد. درک یم هعلاطم تعاس چنپ یبش یگللاس چنپ و داتفه نس رد یتح و دیزرو یم قشع.

یم دور نوچ و دیشیدنا یم هنامیکح. دوب تریح بجوم ینید مولع یاه هنیمر مه رد یو یاهیهاگآ و سرد رما رد شا هنانیبزیری اهتقد و روآ لالم و نیگنس یو یسررد ثحابم و یمولع لفاحم. دیشورخ، دوب نارگ، دنبدرک یم تکرش ناشیا سرد رد هک ناوچ یالضف رب ثحب.

مالسالالاجج موحرم. تشادیازسب تراهم لوصا و هقف و هفسلف، قطنم هلمج زا مولع رتشیب رد یم فیصوت نینچ ار دوخ داتسا (یقودص دیهش داماد و دزی تقوم هعمج ماما) یبقانم مساقلاوبا دیانم:

اقآ. دوب هدیشک تمحز لوصا و هقف رد و رحبتم هفسلف و قطن رد. دوب دزی ققحم و گرزب یاملع زا و« میکح هموطنم حرش، قودص هیقف نآ. درک یم دای داتسالالاندیس ناونع اب وازا یقودص دمحم خیش.» دوب هذناوخ ینورزاک دیس دزن ار هعمل حرش و نیناوق زا یرادقم و یراوزبس.

و نیرتدندمشناد هلمظ ماد ینورزاک دمحم یلع دیس یاقآ بانج: دسیون یم درسلا موحن مرتحم فلوم و لداع یناگرزاب دمحم دیس موحرم شرپ و دشاب یم دزی دارفا نیرتاوقت اب و نیرت لضاف.» دوب دندمشناد.

ءاملع اب ی و هنادجم و کی دزن یراکمه هب ناوت یم ار ینورزاک موحرم مهم و رثوم تامادقا هلمجزا رویرهش زاسپ هک تسناد (یریزو اقآ جاح و یقودص دیهش، یمولع دمحا خیش، اضرمالغ خیش جاح) دزی غیرد یکمک چیه زاهار نیا رد و دومن ءایحا ار دزی هیملع هزوح روشک زاهاش اضر جارخا و 1320 هک دنبدرک یم رداص هیدییات و زوجم بالاط نیلومشم یارب یمولع دمحا جاح هللا تیآ و ناشیا. درکن، دنبورن یزابرس تمدخ هب.

و ءاملع زاصاوخ دنچ ره و دوب رادروخرب یصاخ عضاوت و عضاوت و عبط تعانم زا ینورزاک هللا تیآ هدش بجوم یبلط ترهش زایرود و عضاوت نیمه اما دنبتشاد یهاگآ ناشیا یقالخا بتارم زالضف، دنبشاب هناگیب ناشیا یلمع و یمولع یاهیگژیو هب مدرم هدوت اتدوب.

مالک رد تکاکر و تفاخس اما دوب زانط و شیدنا کزان و رطنلای قیقدهیقف، ققحم گرزب یملاع و دوب هتخاس زاتم یتیصخش یو زا یرکف تیرح و یحوریانغ و یلام یزانیب. تشادن

نایم رد هکنایاب. درکن هدافتسا نآ زا زگره و دیزرو یم غانتما یعرش تاهوج و تفایرد زاناشیا درک یم یراددوخ اهنآ رد تعامج تمام لوبق زاما تشاد هناخ دزی دجاسم نیرت گرزب و نیرت قنوررب ناشیا و دریذپب دیاب ار گرزب و سیساتلادیج دجسم تمام دوب هتفگ ناشیا هب رادروخرب موحرم. تفریذپن ار داهنشیپ نیایش جاح موحرم شداتسا تطاسو و تعافش اب یتح

یم تکرش اه هبلط اهنت هک دناوخ یم تعامج زامن ناخ هسردم دجسم و گیر دجسم رد یهاگ طقف یقاب یمک رایسب هدع مود زامن رد ابلاغ هک دش یم ماجنا هجوت و ینات اب ردق نآ مه زامن نیایدن. درک تخادرپ یم یهقف لئاسم هب زامن زا دعب و. دندنام یم

زاناسنا زگره و درک یم دنمقالع دوح هب ار یسک ره هک دوب دروخرب شوخ یا هزادنا هب موحرم نآ و رطن تقد هب فورعم دزی هیملع هزوح رد ناشیا. درک یم نیگتسخ ساسحا راوگرزب نآ اب تسلاجم دمآ یم باسح هب لوقنم و لوقعم عماج و دوب تاعالطا تعسو

هرابرد ناشیا زا یهاگ و تشاد لماک دامتعا ناشیا یهقف تراطن هب دزی اضرمالغ یش جاح و ادهشلادیس ترضح هب هناقشاع و تفگش یا هقالع هل مطعم. تساوخ یم رطن فلتخم تاغوضوم نونکا مه و درک یم اپرب یناوخ هضور یگتفه تروص هب شلزنم رد و تشاد یناوخ هضور سللاجم. دراد همادا ناشمرحتم هداوناخ طسوت

و تشاد دزی یلعف یازریم دیس لحم رد هک یاه نیمز رد یزرواشک و تعارز هار زارشا یگدنز هنیزه یو. درک یم نیمات دوب هدرپ ثرا هب شرپ زان

تشادرب عقوم رد اه نیمز یاهب هراجا تفایرد ماگنه رد و تخادرپ یم تعارز و یزرواشک هب زین شدوخ یگنوگچ و اه نیمز زادیزاب زاسپ و تفر یم ینروزاک ازریم دیس جاح هعرزم هب اصخش لوصحم (تأیه تیاس). تشون یم ارءاهب هراجا تالوصحم

دوخ رمع رخاوا رد یناهبهب دیحو هک ماهدینش: دنیامرفیم هرابنیا رد یناجنز یریبش هلماتیآ [2] مناوتیمن و تساهتفر لیلحت مایرکف یاوق و، الاب نم نس: تفگیم و تسنادیم دهتجم ار نودب ار اوتف طقف امش: تفگیم و دیسرپیم اوتف مولعلارحب دوخ درگاش زاذل. منک طابنتسا (۴۰۹ ص ۴ ج، ایرد زایاهعرج) «منکن ادیپ ههپش نآ رات دینک لقن لیلدرکذ